

Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33391>

Özet

Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, Konan, Demir ve Karakuş (2015) tarafından orijinal bir ölçeğin Türk kültürüne ve diline uyarlama çalışması sonucunda geliştirilmiştir. Bu ölçek, yöneticilerin hizmetkâr liderlik davranışları ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, 5 alt boyutta toplanmış toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Yapılan psikometrik analizler sonucunda, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu (.888 Cronbach Alpha değeri) ve geçerli bir yapı sergilediği tespit edilmiştir. Derecelendirme, 5'li Likert tipi üzerinden yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr liderlik, Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, liderlik, uyarlama, psikometri, örgütsel davranış.

Yazarlar

Konan, N., Demir, H., Karakuş, M.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Hizmetkâr Liderlik yaklaşımının temel bileşenlerini yöneticiler bakımında, özellikle eğitim kurumlarında görev yapan yöneticilerin davranışları değerlendirme üzere ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, uluslararası alanda kullanılan bir liderlik ölçeğinin Türkiye bakımında kültürel geçerliliğini ve psikometrik özelliklerini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Ölçek, yöneticilerin çalışanlara yönelik gösterdikleri destekleyici, etik ve topluluk odaklı yaklaşımlarını belirleyerek, örgütsel etkinliğin ve çalışan memnuniyetinin anlaşılmasına katkı sağlayarak amaçlanmaktadır. Elde edilen veriler, liderlik geliştirme programlarının ve örgütsel müdahalelerin tasarlanmasında kullanılabilir.

Yapı

Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, liderlik literatüründe önemli bir yer tutan hizmetkâr liderlik (servant leadership) kavramını ölçmektedir. Bu yapı, liderin birincil motivasyonunun hizmet etmek olduğu ve gücü paylaşarak çalışanların gelişimini önceliklendirdiği bir liderlik biçimini ifade eder.

Ölçek, hizmetkâr liderliğin beş temel boyutunu ele almaktadır. Bu boyutlar, liderin çalışanlar arasındaki ilişkileri desteklemesi, ortak bir amaç etrafında topluluk ruhu oluşturması, kişisel çıkarları feda etmesi, etikçi bir yaklaşım sergilemesi ve ahlaki standartlara bağlı kalması gibi kritik yönleri

kapsamaktadır. Ölçek, bu beş alt boyut aracılığıyla yöneticinin bütüncül hizmetkâr liderlik profilini ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, yapı geçerliliğini belirlemek üzere yürütülmüştür. Faktör Analizi sürecine başlamadan önce, veri setinin bu analiz türü için uygunluğu titizlikle kontrol edilmiştir.

Yapı geçerliliği kapsamında, örneklem büyüklüğünün yeterliliği değerlendirilmiş ve veri setinin faktörleştirilebilirlik düzeyi Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Bartlett Sphericity testi ile incelenmiştir. Bu ön testler, verilerin Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) için uygun olduğunu ve anlamlı bir faktör yapısının ortaya çıkarılabileceğini göstermiştir.

Güvenirlik

Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeğinin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Bu analizler sonucunda elde edilen Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı değeri .888 olarak bulunmuştur.

Psikometrik standartlara göre, .888 değeri ölçeğin iç tutarlılığının "mükemmel" düzeyde olduğunu kanıtlamaktadır. Bu yüksek katsayı, ölçeği oluşturan maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve farklı uygulamalarda güvenilir sonuçlar vereceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasında, yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Analiz öncesinde veri setinin uygunluğu KMO ve Bartlett testleri ile teyit edilmiştir.

Faktör analizinin sonuçları, orijinal ölçek yapıyla uyumlu olarak beş alt boyutlu bir yapıyı desteklemiştir. Bu beş alt boyut, ölçeğin toplam 20 maddesini kapsamaktadır. Faktör yüklerinin ve boyutların madde dağılımının incelenmesi, ölçeğin kuramsal yapıya bağlı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Psikometrik Değerlendirme)

Format: Öz Bildirim Ölçeği, 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman)

Maddeler ve Boyutlar: 5 alt boyut, 20 madde

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yöneticiler ve çalışanlar (Uyarlama çalışması muhtemelen eğitim çalışanları veya yöneticileri üzerinde yapılmıştır).

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması eğitim kurumlarındaki yönetici ve öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Kağıt/Kalem veya dijital ortamda uygulanabilen, bireylerin kendi liderlik algıları veya yöneticilerinin davranışları değerlendirildiği bir envanteredir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesine buradan ulaşılabilir: yonetici-hizmetkar-liderlik-olcegi-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Yönetim, liderlik davranışları, Kişilerarası Destek, Topluluk Oluşturma, Ahlaksal Bütünlük, Açıklayıcı Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hüsameddin Demir

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilgi mevcut değil (ORCID)

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil

Yazma Adresi (Sorumlu Yazar): xucamee@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı (Uyarlama): 2015

Referanslar

Konan, N., Demir, H., ve Karakuş, M. (2015). Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışması. *Electronic International Journal of Education, Arts, and Science*, 1 (1), 135-155.

Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kişilerarası Destek (5 m): Okulda bulunanların morali düşerse bunu sormadan fark eder.

Topluluk Oluşturma (5 m): Okula ilişkin kararların topluma etkisini göz önünde bulundurur.

Fedakarlık (3 m): Okulda bulunanların ihtiyaçlarını karşılamak için şahsi menfaatlerini feda eder.

Etit Olma (3 m): Kendi fikirlerinin tartışılmasını teşvik eder.

Ahlaksal Bütünlük (4 m): Okulda bulunanlara güven telkin eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM